

Қазақстан Республикасының ғылым және жоғарғы білім министрлігі
Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті

Экономика және құқық институты
«Қаржы, есеп және аудит» білім беру бағдарламалары

«Бекітемін»
«Экономика және құқық» институты
Академиялық сапа жөніндегі
комитет төрағасы
А.Ж.Исаева
« 09 » _____ 2026ж.

7M04144 - «Қаржы» білім беру бағдарламасы бойынша
түлек моделі

Қызылорда, 2026 жыл

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
1. «Бизнес және басқару» кадрларды даярлау бағыты	3
2.Білім беру бағдарламасы түлегінің моделін қалыптастырудағы құрама компоненттері	6
2.1.Білім беру бағдарламасының мақсаттары	6
2.2.Білім беру бағдарламасының міндеттері	7
2.3.Жалпы және кәсіби құзыреттер	8
2.4.Білім беру бағдарламасының оқу нәтижелерін құзыреттерді қалыптастырумен сәйкестендіру матрицасы	9
2.5.Түлектің тұлғалық қасиеттері	9
Қорытынды.....	10

КІРІСПЕ

7M04144 – «Қаржы» білім беру бағдарламасы бойынша түлек моделі – білім алушының оқу кезеңінде қалыптастыратын кәсіби білімі, практикалық дағдылары, зерттеушілік қабілеті, әлеуметтік жауапкершілігі және тұлғалық қасиеттерінің тұтас сипаттамасы. Модель қаржы саласының қазіргі талаптарын, цифрландыру үдерістерін, еңбек нарығының өзгермелі сұранысын және қоғамның жауапты қаржы маманына деген қажеттілігін ескере отырып әзірленеді.

Түлек моделінің негізгі мақсаты – білім беру бағдарламасының барлық компоненттерін біртұтас нәтижеге бағыттау. Бұл құжат пәндердің мазмұны, оқыту әдістері, кәсіптік практика, ғылыми-зерттеу жұмысы және қорытынды аттестаттау арасында сабақтастық орнатады. Сондықтан түлек моделі оқу жоспарының соңғы нәтижесін ғана емес, білім алушының кәсіби қалыптасу траекториясын да айқындайды.

Магистратура бағдарламасының миссиясы қаржы саласындағы заманауи ғылыми тұжырымдамаларды, цифрлық технологиялар мен талдамалық құралдарды меңгерген, қаржылық үдерістерді зерттеуге, негізделген басқарушылық шешімдер қабылдауға және қаржы жүйесінің тұрақты дамуына үлес қосуға қабілетті, кәсіби құзыретті, бәсекеге қабілетті әрі әлеуметтік жауапты магистрлерді даярлау.

Қаржы саласының маманы экономикалық ақпаратты талдай білуі, қаржылық тәуекелдерді бағалауы, капиталды қалыптастыру мен орналастыру жөнінде негізделген шешім қабылдауы, цифрлық құралдарды қолдануы және кәсіби этика нормаларын сақтауы тиіс. Сонымен қатар ол мемлекеттік қаржы, корпоративтік қаржы, банк ісі, салық салу, сақтандыру, инвестициялық қызмет және қаржы нарықтары салаларындағы үдерістерді өзара байланыста түсінуі қажет.

Модель құзыреттілік тәсілге негізделеді. Бұл тәсіл білім көлемін меңгерумен шектелмей, білімді нақты кәсіби жағдайда қолдану, мәселені анықтау, деректерді бағалау, балама шешімдерді салыстыру және қабылданған шешімнің салдарын болжау қабілетін алдыңғы орынға қояды. Түлектің дайындығы білім, білік, дағды, құндылық және жауапкершілік бірлігі арқылы бағаланады.

1. «Бизнес және басқару» бағыты бойынша кадрларды даярлау

Білім беру бағдарламасы қаржы және қаржылық басқару саласындағы жоғары деңгейлі ғылыми және практикалық қызметкерлерді, сондай-ақ жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесіне арналған ғылыми-педагогикалық кадрларды – ғылыми-педагогикалық бағыттағы қаржы магистрлерін даярлауға арналған. Бағдарлама білім алушылардың кәсіби қызметін ғылыми зерттеулер жүргізуге, қаржылық үдерістерді талдау мен болжауға, тиімді қаржылық-басқарушылық шешімдерді әзірлеуге және іске асыруға, сондай-ақ мемлекеттік және корпоративтік қаржы, банк ісі, инвестициялар мен қаржы нарықтары саласында жоғары білікті мамандарды, зерттеушілерді және ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлауға бағытталған.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағыттары бойынша кадрларды даярлау классификаторы – бұл жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағыттары бойынша кадрларды даярлаудың классификациясын және кодтауын белгілейтін құжат, әрі білім беру бағдарламаларын жүзеге асыруда қолданылады.

Құзыреттер – оқу процесінде алынған білім, дағдылар мен қабілеттерді кәсіби қызметте практикада пайдалану қабілеті.

Дескрипторлар (descriptors, дескрипторлар) – белгілі бір деңгейдегі (қадамдағы) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасын аяқтағаннан кейін білім алушылардың иеленген білімдері, дағдылары, қабілеттері мен құзыреттерінің көлемі мен деңгейін сипаттайтын сипаттама. Олар оқу нәтижелеріне, қалыптасқан құзыреттерге және академиялық кредиттерге негізделеді.

Модуль – білім беру бағдарламасының автономды, толық аяқталған құрылымдық элементі, оның ішінде білім алушылардың игеретін білімдері, дағдылары, қабілеттері, құзыреттері және бағалау критерийлері нақты анықталған.

Модульдік оқыту – оқу процесін білім беру бағдарламасының, оқу жоспарының және пәндерінің модульдік негізде ұйымдастыру әдісі.

Басшылардың, мамандардың және басқа қызметшілердің лауазымдары бойынша біліктілік анықтамалығы – ұйымның құқықтық-нормативтік формасына қарамастан, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес әртүрлі экономикалық қызмет саласындағы ұйым қызметкерлеріне қойылатын біліктілік талаптарын белгілеудің негізі.

Қаржы директоры (CFO) / қаржы жөніндегі директордың орынбасары – ұйымның қаржылық қызметін стратегиялық басқаруды жүзеге асырады; қаржы саясатын, қаржылық стратегияны және ұзақ мерзімді даму жоспарларын әзірлейді; ұйымның қаржылық тұрақтылығын, төлем қабілеттілігін және өтімділігін қамтамасыз етеді; ақша ағындарын, кірістер мен шығыстарды, активтер мен міндеттемелерді басқарады; қаржылық жоспарлау, бюджеттеу және болжау жұмыстарын ұйымдастырады; инвестициялық жобалардың тиімділігі мен қаржылық тәуекелдерін бағалайды; капитал құрылымын оңтайландырады және қаржыландыру көздерін айқындайды; банктермен, инвесторлармен, кредиторлармен және мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасайды; ұйымның қаржылық нәтижелерін талдайды және басшылыққа негізделген басқарушылық шешімдер ұсынады; қаржы қызметі бөлімшелерінің жұмысын үйлестіреді және бақылайды.

Қаржы менеджері – ұйымның ағымдағы және перспективалық қаржылық қызметін ұйымдастырады; қаржы ресурстарын қалыптастыру, бөлу және тиімді пайдалану бойынша шешімдер әзірлейді; кірістер мен шығыстар бюджеттерін, ақша қаражаты қозғалысының жоспарын және қаржылық жоспарларды жасайды; дебиторлық және кредиторлық берешекті басқарады; ұйымның төлем қабілеттілігі мен өтімділігін бақылайды; қаржыландырудың тиімді көздерін таңдайды; несиелерді, инвестицияларды және бағалы қағаздармен байланысты операцияларды басқаруға қатысады; қаржылық тәуекелдерді анықтайды және оларды төмендету шараларын ұсынады; жоспарланған және нақты қаржылық көрсеткіштерді салыстырып, ауытқулардың себептерін анықтайды; ұйым басшылығына қаржылық жағдайды жақсарту жөнінде ұсыныстар береді.

Қаржы талдаушысы – ұйымның қаржылық-шаруашылық қызметіне кешенді талдау жүргізеді; қаржылық есептілік көрсеткіштерін, ақша ағындарын, табыстылықты, рентабельділікті, өтімділікті, қаржылық тұрақтылықты және іскерлік белсенділікті бағалайды; қаржылық модельдер мен болжамдар әзірлейді; инвестициялық жобалардың тиімділігін NPV, IRR, PI, DPP және басқа көрсеткіштер негізінде анықтайды; капитал мен қаржы құралдарының құнын бағалайды; қаржы нарығындағы өзгерістерді зерттейді; ұйымның қаржылық тәуекелдерін анықтап, стресс-тестілеу және сценарийлік талдау жүргізеді; басқарушылық шешімдер қабылдау үшін аналитикалық есептер, қорытындылар мен ұсынымдар дайындайды; цифрлық технологияларды, ақпараттық жүйелерді және қолданбалы бағдарламаларды пайдалана отырып, қаржылық деректерді өңдейді.

Инвестициялық талдаушы / инвестициялық менеджер – инвестициялық нарықтың жағдайын, қаржы құралдарын және инвестициялық мүмкіндіктерді зерттейді; нақты және қаржылық инвестициялардың тиімділігін бағалайды; инвестициялық жобалардың бизнес-жоспарларын, қаржылық модельдерін және техникалық-экономикалық негіздемелерін әзірлейді; инвестициялық портфельді қалыптастырады және оның кірістілігі мен тәуекелін бағалайды; акциялар, облигациялар және басқа қаржы құралдары бойынша инвестициялық шешімдер дайындайды; жобалардың ақша ағындарын болжайды; инвестициялық тәуекелдерді анықтап, оларды басқару тәсілдерін ұсынады; инвесторлар мен ұйым басшылығына инвестициялық шешімдер жөнінде ұсынымдар береді; инвестициялық жобалардың іске асырылуына мониторинг жүргізеді.

Банк қызметінің маманы / кредиттік талдаушы – жеке және заңды тұлғаларға банктік қызмет көрсетеді; қарыз алушылардың кредиттік қабілеті мен төлем қабілеттілігін

бағалайды; қаржылық есептілікті, ақша ағындарын, кепіл мүлкін және кредиттік тәуекелдерді талдайды; кредит беру туралы қорытынды әзірлейді; кредиттік шарттардың орындалуына және берешектің уақтылы өтелуіне мониторинг жүргізеді; проблемалық кредиттерді анықтап, оларды реттеу жөнінде ұсыныстар береді; депозиттік, кредиттік, есеп айырысу және инвестициялық банк өнімдерін ұсынады; банктің өтімділігіне, табыстылығына және қаржылық тұрақтылығына қатысты талдамалық жұмыстарға қатысады; қаржы нарығын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді.

Салықтар және салықтық жоспарлау жөніндегі қаржы кеңесшісі – ұйымдар мен жеке тұлғаларға салық заңнамасын қолдану және салықтық міндеттемелерді орындау мәселелері бойынша консультациялық қызмет көрсетеді:

- салық салу объектілері мен салық базасын айқындау, салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеу және төлеу тәртібі бойынша ұсыныстар береді;

- ұйымның қаржылық қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып, заңнама шеңберінде салықтық жоспарлау және салық жүктемесін оңтайландыру нұсқаларын әзірлейді;

- салықтық тәуекелдерді анықтайды, бағалайды және оларды төмендету шараларын ұсынады;

- инвестициялық және қаржылық шешімдердің салықтық салдарын талдайды;

- салық төлеушілердің құқықтары мен міндеттері, салықтық тексерулердің нәтижелеріне және мемлекеттік органдардың шешімдеріне шағымдану тәртібі бойынша кеңес береді;

- салық заңнамасына енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға мониторинг жүргізіп, олардың ұйымның қаржылық қызметіне ықпалын бағалайды;

- салықтардың дұрыс есептелуіне, толық және уақтылы төленуіне жәрдемдеседі.

Қаржылық тәуекелдер жөніндегі менеджер (тәуекел-менеджер) – ұйымның қаржылық қызметіне әсер ететін кредиттік, нарықтық, валюталық, пайыздық, өтімділік және операциялық тәуекелдерді анықтайды; тәуекелдерді сандық және сапалық әдістермен бағалайды; тәуекелдерді басқару саясаты мен ішкі регламенттерін әзірлейді; қаржылық шығындардың ықтималдығын болжайды; стресс-тестілеу, сценарийлік талдау және сезімталдық талдауын жүргізеді; тәуекелдерді шектеу, әртараптандыру, сақтандыру және хеджирлеу шараларын ұсынады; тәуекел лимиттерінің сақталуына мониторинг жүргізеді; ұйым басшылығына тәуекел деңгейі және оны төмендету шаралары туралы есептер ұсынады.

Қазынашылық маманы / қазынашы – ұйымның ақша қаражаты мен ақша ағындарын жедел басқарады; төлем күнтізбесін және ақша қаражаты қозғалысының бюджетін әзірлейді; ұйымның ағымдағы төлем қабілеттілігі мен өтімділігін қамтамасыз етеді; уақытша бос ақша қаражатын тиімді орналастыру және қысқа мерзімді қаржыландыру көздерін тарту бойынша шешімдер дайындайды; банктік шоттар мен төлем операцияларын бақылайды; валюталық операцияларды жүргізеді және валюталық тәуекелдерді бағалайды; банктермен және басқа қаржы ұйымдарымен өзара іс-қимыл жасайды; кассалық алшақтықтардың алдын алады; қаржылық міндеттемелердің уақтылы орындалуын қамтамасыз етеді.

Мемлекеттік қаржы және бюджеттік жоспарлау жөніндегі маман – мемлекеттік және жергілікті басқару органдарында бюджеттік жоспарлау мен болжауды жүзеге асырады; бюджеттік бағдарламаларды әзірлеуге және олардың орындалуын бағалауға қатысады; бюджет кірістері мен шығыстарының құрылымын талдайды; мемлекеттік қаржы ресурстарының тиімді және мақсатты пайдаланылуына мониторинг жүргізеді; бюджеттік инвестициялық жобалардың әлеуметтік-экономикалық тиімділігін бағалайды; мемлекеттік қарыз бен бюджет тапшылығының көрсеткіштерін талдайды; бюджеттік тәуекелдерді айқындайды; мемлекеттік қаржыны басқаруды жетілдіру жөнінде ұсыныстар

әзірлейді; мемлекеттік аудит пен қаржылық бақылау органдарына қажетті талдамалық ақпарат дайындайды.

Экономикалық мәселелер жөніндегі директордың орынбасары / бас экономист – ұйымның экономикалық және қаржылық қызметін ұйымдастырады және жетілдіреді; өндірістің тиімділігін, рентабельділігін және еңбек өнімділігін арттыруға, өнімнің өзіндік құнын төмендетуге, материалдық, еңбек және қаржылық ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған шараларды әзірлейді; ұйым бөлімшелерінің жоспарлау және экономикалық талдау жұмыстарын үйлестіреді; перспективалық және ағымдағы қаржылық-экономикалық жоспарларды әзірлеуге басшылық етеді; жоспарлы көрсеткіштердің негізділігін қамтамасыз етеді; ұйымның кірістері, шығыстары, пайдасы, инвестициялары және ақша ағындары бойынша болжамдар жасайды; өндірістік және қаржылық резервтерді анықтайды; бизнес-жоспарлар мен инвестициялық жобалардың экономикалық тиімділігін бағалайды; ұйымның экономикалық стратегиясын қалыптастыруға және іске асыруға қатысады.

Ғылыми қызметкер / зерттеуші-қаржыгер – қаржы, банк ісі, инвестициялар, сақтандыру, мемлекеттік қаржы және қаржы нарықтары саласында ғылыми зерттеулер жүргізеді; зерттеу мәселелерін айқындайды, ғылыми гипотезалар қалыптастырады және тиісті әдіснаманы таңдайды; статистикалық, эконометрикалық және цифрлық әдістерді қолдана отырып қаржылық деректерді талдайды; ғылыми жобалар мен бағдарламаларды әзірлейді; зерттеу нәтижелері бойынша ғылыми мақалалар, баяндамалар және ұсынымдар дайындайды; зерттеу нәтижелерін ұйымдардың қаржылық қызметіне және мемлекеттік қаржы саясатына енгізу жолдарын ұсынады; ғылыми конференцияларға және сараптамалық жұмыстарға қатысады.

Жоғары оқу орнының оқытушысы – қаржы саласындағы пәндер бойынша дәріс, практикалық және зертханалық сабақтар өткізеді; оқу-әдістемелік материалдар, силлабустар, тапсырмалар мен бағалау құралдарын әзірлейді; заманауи цифрлық және интерактивті оқыту технологияларын қолданады; магистранттар мен студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарына жетекшілік етеді; қаржы саласында ғылыми зерттеулер жүргізеді және олардың нәтижелерін оқу үдерісіне енгізеді; білім алушылардың кәсіби, зерттеушілік және талдамалық құзыреттерін қалыптастырады; ғылыми конференцияларға, жобаларға және академиялық ұтқырлық бағдарламаларына қатысады.

2. Білім беру бағдарламасы түлегінің моделін қалыптастыру кезіндегі құзыреттердің құрамдас бөліктері

7M04144 – «Қаржы» білім беру бағдарламасы түлегінің моделін қалыптастырудың негізгі компоненттеріне білім беру бағдарламасының мақсаты мен тұжырымдамасы, кәсіби қызмет салалары, объектілері мен бағыттары, дескрипторларды қамтитын маманның құзыреттілік моделі (1-қосымша), білім беру бағдарламасына сәйкес жалпы және кәсіби құзыреттердің түрлері, сондай-ақ оқыту нәтижелері туралы ақпарат кіреді.

Түлек моделі қаржы саласындағы заманауи ғылыми білімді, зерттеу әдістерін, цифрлық технологиялар мен қаржылық-талдамалық құралдарды меңгерген, күрделі қаржылық мәселелерді шешуге, негізделген басқарушылық шешімдер қабылдауға және ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыруға қабілетті маманды қалыптастыруға бағытталады.

2.1. Білім беру бағдарламасының мақсаттары

Мемлекеттік және корпоративтік қаржы, банк ісі, инвестициялар, салық салу, қаржы нарықтары және қаржылық тәуекелдерді басқару салаларында терең теориялық білімі мен практикалық дағдылары бар, қаржылық үдерістерді талдауға, модельдеуге және болжауға, заманауи цифрлық және қаржылық технологияларды қолдануға, ғылыми негізделген басқарушылық шешімдер әзірлеуге қабілетті, сондай-ақ жоғары мектеп педагогикасы мен психологиясын, жоғары оқу орнында оқыту әдістемесін меңгерген, ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу дағдылары қалыптасқан жоғары білікті ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау.

2.2. Білім беру бағдарламасының міндеттері

- Қаржы, қаржылық менеджмент, банк ісі, инвестициялар, салық салу және қаржы нарықтары саласында ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыруға қажетті құзыреттерді қалыптастыру.
- Ғылыми зерттеулердің әдіснамасы мен әдістерін, академиялық жазу және ғылыми нәтижелерді ұсыну қағидаларын меңгерту.
- Қаржылық және әлеуметтік-экономикалық үдерістерді зерттеу кезінде статистикалық, эконометрикалық және математикалық әдістерді қолдану дағдыларын қалыптастыру.
- Қаржылық ақпаратты жинау, өңдеу, жүйелеу және талдау үшін заманауи цифрлық технологиялар мен қолданбалы бағдарламаларды пайдалану қабілетін дамыту.
- Магистранттарды докторантурада (PhD) білімін жалғастыруға және дербес ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізуге даярлау.
- Қаржы саласындағы ғылыми және қолданбалы жобаларды әзірлеу, негіздеу, іске асыру және олардың нәтижелілігін бағалау дағдыларын қалыптастыру.
- Мемлекеттік және корпоративтік қаржыны ұйымдастыру мен басқарудың заманауи тұжырымдамаларын терең меңгерту.
- Ұйымдардың қаржылық стратегиясын, қаржы саясатын және даму жоспарларын әзірлеу дағдыларын қалыптастыру.
- Қаржылық жоспарлау, бюджеттеу, болжау және қаржылық модельдеу әдістерін меңгерту.
- Ұйымның қаржылық жағдайын, төлем қабілеттілігін, өтімділігін, іскерлік белсенділігін, табыстылығы мен қаржылық тұрақтылығын кешенді бағалау қабілетін дамыту.
- Ақша ағындарын, капитал құрылымын, кірістер мен шығыстарды және қаржыландыру көздерін тиімді басқару дағдыларын қалыптастыру.
- Инвестициялық жобалар мен қаржы құралдарының тиімділігін, құнын, кірістілігі мен тәуекелін бағалау әдістерін меңгерту.
- Кредиттік, нарықтық, пайыздық, валюталық, өтімділік және операциялық тәуекелдерді анықтау, бағалау және басқару құзыреттерін қалыптастыру.
- Банк және сақтандыру ұйымдарының, инвестициялық қорлар мен қаржы нарығының басқа да субъектілерінің қызметін талдау дағдыларын дамыту.
- Салықтық жоспарлау, салық жүктемесін бағалау және салықтық тәуекелдерді басқару әдістерін меңгерту.
- Қаржы саласындағы нормативтік-құқықтық актілерді талдау және оларды кәсіби қызметте қолдану қабілетін қалыптастыру.
- Қаржылық бақылау, мемлекеттік аудит және қаржы ресурстарын пайдаланудың тиімділігін бағалау әдістерін меңгерту.
- Қаржы саласындағы сараптамалық, консалтингтік және талдамалық қызметті жүзеге асыруға даярлау.
- Кәсіби және ғылыми қызмет барысында негізделген қаржылық-басқарушылық шешімдер қабылдау қабілетін дамыту.
- Кәсіби әдеп, академиялық адалдық, әлеуметтік жауапкершілік және тұрақты даму қағидаларын ұстанатын маман қалыптастыру.
- Қаржы-экономикалық пәндерді оқытудың заманауи педагогикалық технологиялары мен әдістерін меңгерту.
- Оқу бағдарламаларын, силлабустарды, дәріс материалдарын, практикалық тапсырмаларды және бағалау құралдарын әзірлеу дағдыларын дамыту.
- Жоғары оқу орындары мен колледждерде ғылыми-педагогикалық және оқытушылық қызметті жүзеге асыруға даярлау.
- Дәріс, практикалық, семинарлық және зерттеу сабақтарын ұйымдастыру мен өткізу дағдыларын қалыптастыру.

- Білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына жетекшілік ету және зерттеу нәтижелерін білім беру үдерісіне енгізу қабілетін дамыту.

2.3. Жалпы және кәсіби құзыреттер

ЖҚ1. Дүниетанымдық және ғылыми-әдіснамалық құзыреттілік – ғылымның даму заңдылықтарын, ғылыми танымның әдіснамасын және заманауи философиялық тұжырымдамаларды түсіну, оларды қаржы саласындағы зерттеулерде қолдану қабілеті.

ЖҚ2. Коммуникативтік құзыреттілік – мемлекеттік, орыс және шет тілдерінде кәсіби, ғылыми және академиялық коммуникацияны жүзеге асыру, келіссөздер жүргізу, ғылыми пікірталастарға қатысу және зерттеу нәтижелерін ұсыну қабілеті.

ЖҚ3. Басқарушылық және ұйымдастырушылық құзыреттілік – ұйымдар мен ұжымдардың қызметін басқару, міндеттерді жоспарлау және үйлестіру, ресурстарды тиімді бөлу, негізделген басқарушылық шешімдер қабылдау және олардың орындалуын бақылау қабілеті.

ЖҚ4. Ғылыми-педагогикалық құзыреттілік – жоғары мектеп педагогикасы мен психологиясының қағидаларын, заманауи оқыту әдістері мен цифрлық білім беру технологияларын пайдалана отырып, оқу және ғылыми-зерттеу үдерісін ұйымдастыру қабілеті.

КҚ1. Ғылыми-зерттеу құзыреттілігі – қаржы саласындағы ғылыми мәселелерді анықтау, зерттеудің мақсаты мен міндеттерін тұжырымдау, ғылыми гипотеза ұсыну, зерттеу бағдарламасын әзірлеу және оның нәтижелерін негіздеу қабілеті.

КҚ2. Зерттеу әдістерін қолдану құзыреттілігі – қаржылық және әлеуметтік-экономикалық үдерістерді зерттеуде сандық, сапалық, статистикалық, эконометрикалық және математикалық әдістерді таңдау және қолдану қабілеті.

КҚ3. Академиялық және ғылыми коммуникация құзыреттілігі – академиялық адалдық қағидаларын сақтай отырып, ғылыми мақалалар, есептер, жобалар, баяндамалар мен магистрлік диссертация дайындау және зерттеу нәтижелерін кәсіби ортада таныстыру қабілеті.

КҚ4. Қаржылық ақпаратты талдау құзыреттілігі – ұйымдардың қаржылық есептілігін, ақша ағындарын және қаржы-экономикалық көрсеткіштерін талдау, олардың қаржылық жағдайын, өтімділігін, төлем қабілеттілігін, тұрақтылығы мен табыстылығын бағалау қабілеті.

КҚ5. Қаржылық жоспарлау және болжау құзыреттілігі – қаржылық жоспарлар мен бюджеттерді әзірлеу, кірістерді, шығыстарды және ақша ағындарын болжау, сценарийлік талдау жүргізу және қаржылық модельдер құру қабілеті.

КҚ6. Корпоративтік қаржыны басқару құзыреттілігі – ұйымның капиталын, активтері мен міндеттемелерін, кірістері мен шығыстарын және ақша ағындарын басқару, капитал құрылымы мен қаржыландыру көздерін оңтайландыру қабілеті.

КҚ7. Инвестициялық шешімдер қабылдау құзыреттілігі – инвестициялық жобалар мен қаржы құралдарының тиімділігін, құнын, кірістілігі мен тәуекелін бағалау, инвестициялық портфельді қалыптастыру және негізделген инвестициялық шешімдер қабылдау қабілеті.

КҚ8. Қаржылық тәуекелдерді басқару құзыреттілігі – кредиттік, нарықтық, валюталық, пайыздық, операциялық және өтімділік тәуекелдерін анықтау, бағалау, болжау және оларды төмендету тәсілдерін әзірлеу қабілеті.

КҚ9. Қаржы нарықтары мен институттарын талдау құзыреттілігі – банк, сақтандыру, бағалы қағаздар және валюта нарықтарының жұмыс істеу заңдылықтарын түсіну, қаржы ұйымдары мен қаржы құралдарының қызметін бағалау қабілеті.

КҚ10. Мемлекеттік қаржыны басқару құзыреттілігі – мемлекеттік және жергілікті бюджеттерді қалыптастыру мен атқару үдерістерін талдау, бюджеттік бағдарламалардың тиімділігін бағалау және мемлекеттік қаржы ресурстарын басқару бойынша ұсыныстар әзірлеу қабілеті.

КҚ11. Салықтық жоспарлау құзыреттілігі – салық міндеттемелерін есептеу, ұйымның салық жүктемесін бағалау, салықтық тәуекелдерді анықтау және қолданыстағы заңнама шеңберінде салықтық жоспарлау шешімдерін әзірлеу қабілеті.

КҚ12. Қаржылық бақылау және аудит құзыреттілігі – ұйымдардың қаржылық операцияларының заңдылығы мен тиімділігін бағалау, ішкі бақылау, мемлекеттік аудит және қаржылық мониторинг әдістерін қолдану қабілеті.

КҚ13. Цифрлық қаржы және қаржылық технологиялар құзыреттілігі – қаржылық ақпаратты жинау, өңдеу, модельдеу және визуализациялау үшін заманауи цифрлық платформаларды, ақпараттық жүйелерді, деректерді талдау құралдарын және қаржылық технологияларды қолдану қабілеті.

КҚ14. Сараптамалық-консалтингтік құзыреттілік – күрделі қаржылық мәселелер бойынша кәсіби қорытындылар дайындау, қаржылық стратегиялар әзірлеу, ұйымдарға, мемлекеттік органдарға және жеке тұлғаларға сараптамалық және консультациялық қызмет көрсету қабілеті.

2.4 Білім беру бағдарлама бойынша оқыту нәтижелері мен қалыптасатын құзыреттіліктері арақатынасының матрицасы

Құзыреттілік/ Компетенции/ Competencies	ON1	ON 2	ON 3	ON 4	ON 5	ON 6	ON 7	ON 8	ON 9
ЖҚ1		+	+						
ЖҚ2		+	+						
ЖҚ3		+	+						
ЖҚ4		+	+						
КҚ1		+	+	+				+	
КҚ2		+	+					+	+
КҚ3			+						+
КҚ4	+	+			+			+	
КҚ5	+	+		+	+				
КҚ6	+				+	+			
КҚ7	+	+	+						+
КҚ8	+			+	+				+
КҚ9				+	+				
КҚ10				+	+	+	+		
КҚ11				+	+	+	+		
КҚ12				+	+	+	+		
КҚ13	+			+	+	+	+		
КҚ14	+		+						+

2.5.Түлектің тұлғалық қасиеттері

Қаржы маманының кәсіби табысы тек арнайы біліммен емес, мінез-құлық мәдениетімен, шешім қабылдау жауапкершілігімен және сенімге ие болу қабілетімен айқындалады. Сондықтан білім беру бағдарламасы төмендегі тұлғалық қасиеттерді жүйелі қалыптастыруға бағытталады.

Қасиет	Мінез-құлық көрінісі
Адалдық	Қаржылық ақпаратты бұрмаламайды, академиялық және кәсіби адалдықты сақтайды, мүдделер қақтығысын ашық көрсетеді.

Жауапкершілік	Өз шешімінің ұйымға, клиентке, мемлекетке және қоғамға ықпалын түсінеді; қабылданған міндеттемені сапалы әрі уақытында орындайды.
Ұқыптылық және дәлдік	Құжаттармен, есептермен және деректермен жұмыс кезінде қателерді азайтады, нәтижені тексеріп, дәлел базасын сақтайды.
Сыни ойлау	Ақпаратты күмәнсіз қабылдамай, оның дереккөзін, қисынын және ықтимал шектеулерін бағалайды.
Бастамашылдық	Мәселені дер кезінде байқап, жаңа идея, жоба немесе тиімді шешім ұсынуға дайын болады.
Икемділік	Заңнама, технология, нарық конъюнктурасы және жұмыс талаптары өзгергенде тез бейімделеді.
Коммуникабельділік	Күрделі қаржылық ақпаратты әртүрлі аудиторияға түсінікті жеткізеді, тыңдайды және кері байланысты қабылдайды.
Командалық мәдениет	Ортақ мақсатқа үлес қосады, әріптестердің пікірін құрметтейді және нәтижеге ортақ жауапкершілік танытады.
Көшбасшылық	Мақсат қояды, ресурстарды ұйымдастырады, адамдарды ынталандырады және белгісіздік жағдайында шешім қабылдайды.
Цифрлық жауапкершілік	Ақпараттық қауіпсіздік, дербес деректерді қорғау және цифрлық құралдарды этикалық пайдалану талаптарын орындайды.
Үздіксіз даму	Кәсіби білімін үнемі жаңартып, жаңа әдістер мен технологияларды меңгеруге саналы түрде ұмтылады.
Әлеуметтік жауапкершілік	Қаржылық шешімдердің қоғамға және қоршаған ортаға ұзақ мерзімді әсерін ескереді.

Түлектің жинақталған кәсіби бейнесі

7M04144 – «Қаржы» білім беру бағдарламасының түлегі – қаржы жүйесінің заңдылықтарын білетін, есептік және аналитикалық әдістерді меңгерген, цифрлық ортада жұмыс істей алатын, тәуекел мен тиімділікті тең бағалайтын және кәсіби шешімін дәлелдей алатын маман. Ол қаржылық ақпараттың сапасы мен құпиялылығына жауап береді, заң талаптарын және кәсіби этиканы сақтайды, ұжымдық жұмысқа қатысады және өзгермелі ортада үздіксіз дамуға ұмтылады.

Қорытынды

Ұсынылған түлек моделі білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттерін, жалпы және кәсіби құзыреттерін, өлшенетін оқу нәтижелерін және тұлғалық қасиеттерін бір жүйеге біріктіреді. Модель оқу жоспарын жаңарту, пәндер мазмұнын үйлестіру, бағалау әдістерін жетілдіру және жұмыс берушілермен кері байланыс орнату үшін әдістемелік негіз бола алады.

Түлек моделінің нәтижелі іске асуы университет, білім алушы, оқытушы, практика базасы және жұмыс беруші арасындағы тұрақты ынтымақтастыққа байланысты. Бағдарламаның сапасы түлектің еңбек нарығында бәсекеге қабілетті болуы, кәсіби міндеттерді дербес шешуі, қоғам сенімін ақтауы және елдің қаржылық тұрақтылығына үлес қосуы арқылы көрінеді.

